

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ
ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ
ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН**

Збірник наукових праць

Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету

Заснований в 2009 році

Рівне – 2013

ББК 81.2
А - 43
УДК: 81. 243

Актуальні проблеми філології та методики викладання гуманітарних дисциплін: Збірник наукових праць.
Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ, 2013. — 109 с.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Безкоровайна Ольга Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Заступник головного редактора:

Мороз Людмила Володимирівна – кандидат філологічних наук, професор (відповідальний редактор) (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, член-кореспондент Міжнародної слов'янської академії наук, ректор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Михальчук Наталія Олександрівна – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Вербець Владислав Володимирович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Архангельська Алла Мстиславівна – доктор філологічних наук, професор (Рівненський інститут слов'янознавства Київського славістичного університету);

Оляндер Луїза Костянтинівна – доктор філологічних наук, професор (Волинський національний університет ім. Лесі Українки);

Гороть Євгенія Іванівна – доктор філологічних наук, професор (Волинський національний університет ім. Лесі Українки);

Коваль Ганна Петрівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Литвиненко Світлана Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Стеріополо Олена Іванівна – доктор філологічних наук, професор, (Київський національний лінгвістичний університет);

Малафійк Іван Васильович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ніколайчук Галина Іванівна – кандидат педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Зимомря Микола Іванович – доктор філологічних наук, професор (Дрогобицький педагогічний університет ім. Івана Франка);

Павлова Ольга Іванівна - кандидат філологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Сербіна Тетяна Георгіївна – кандидат філологічних наук, доцент (Рівненський державний гуманітарний університет).

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 10 від 31.05.2013 р.).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Остафова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет

ISBN 966 — 7281 — 09 — 03.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2013

L.V. DENYSYUK. INNOVATIVE APPROACHES OF TEACHING OF LANGUAGE FOR STUDENTS OF UNLINGUISTIC FACULTIES ON CONTEMPORARY STAGE

The summary. The article deals with the problems of teaching English for the students of unlinguistic faculties. The criteria of forming English-speaking competence of future specialists are determined and are analyzed. The necessity of the using of informative facilities and technologies of studies English for an educational process is also substantiated.

Key words: innovative approaches, multimedia facilities and multimedia technologies of studies of English.

Одержано редакцією 25.04.2013 р.

УДК: 811. 161

С.В. ДАВНЮК, О.А. КОЗІЦЬКА

ЛІНГВІСТИЧНІ ЗАСАДИ ОВОЛОДІННЯ ЕЛЕМЕНТАМИ СИНТАКСИСУ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ РІДНОЇ МОВИ

Резюме. У статті розглядаються лінгвістичні засади оволодіння елементами синтаксису в початкових класах. Лінгвістичні засади вивчення розділу "Речення" дають учителеві змогу будувати процес вивчення синтаксичних одиниць відповідно до даних сучасної лінгвістики, реалізовувати принцип науковості. Лінгвістична наука вимагає вивчення речення як одиниці мови і мовлення, що знайшло своє відображення в програмі початкового курсу української мови.

Ключові слова: речення, синтаксичні одиниці, структура речення, предикативна синтаксична одиниця.

Навчання рідної мови в початковій школі спирається на такі загальнодидактичні принципи, як науковість, тлумачення мовних фактів, перспективність і наступність навчання, доступність і наочність викладу мовних явищ, усвідомленість засвоєваних учнями знань, зв'язок навчання з життям, активною мовленнєвою практикою учнів. З принципом перспективності тісно пов'язаний принцип науковості, метою якого також є подолання існуючих розбіжностей між шкільними навчальними програмами з мови і сучасною лінгвістичною наукою. В курсі української мови для початкових класів передбачено взаємодію двох складних частин - мовленнєвого розвитку школярів і їхньої мовної освіти. "Основний методичний принцип, за яким визначається нині співвідношення цих частин, полягає в тому, що мовні знання (теоретичні відомості) на початковому етапі навчання мови – це важливий засіб навчання дітей мислити. Формується ж воно в процесі побудови зв'язних висловлювань [12, 16].

Основною синтаксичною одиницею є речення. Речення передає ті думки та враження, які відчуває людина в процесі спілкування з навколишнім середовищем.

Формування речення як комунікативної одиниці зумовлюється взаємодією трьох чинників: особливостями мовних форм, форм мислення та навколишньої дійсності. Залежно від того, який з цих чинників береться за основу, різноманітні варіанти опису речення можна звести до трьох основних підходів: структурного, логічного, семантичного.

Структурний підхід. При такому варіанті опису речення розглядається як мовна одиниця певної конструкції безвідносно до явищ навколишньої дійсності, що є значеннєвою основою речення (денотата).

Логічний підхід. У цьому випадку речення зіставляється з структурою логічного стеження - формою думки. У навколишній дійсності людська свідомість виділяє насамперед предмети та їх можливі ознаки, дії, стани, відношення. Конкретна форма аналізу речення при цьому залежить від того, яка логічна теорія лежить в основі. Це може бути: 1. Класична логіка (Аристотеля), що базується на вченні про атрибутивне судження, виділяючи в ньому два основних члени: предикат і суб'єкт.

Логіка відношення, що набула популярності у кінці XIX - на початку XX ст., за якою основу простого судження становить сукупність субстанцій, пов'язаних між собою певним відношенням.

Семантичний підхід. При такому розгляді структуру речення зіставляють із структурою відрізка дійсності, про яку йдеться в кожному конкретному реченні, бо семантика є виразником відношення мовної форми до позамовних чинників.

Три перераховані підходи взаємопов'язані і доповнюють одне одного. Будь-який зміст виражається відмінностями мовних форм, тому не можна пояснити особливості синтаксичних явищ без детального аналізу їх формальної сторони. З іншого боку, мовні форми неможливо детально вивчити без урахування форм мислення і факторів позамовної дійсності. Головною ланкою синтаксису є просте речення, решта ж одиниць виділяється у межах простого речення (члени речення, словосполучення) або утворюються їх поєднання (складне речення, складне синтаксичне ціле, текст).

Речення, являючи собою багатомірну одиницю, у сучасній лінгвістиці розглядається з багатьох боків, зокрема формально-синтаксичного, семантико-синтаксичного й комунікативного. Із формально-синтаксичним функціонуванням пов'язана внутрішньо-синтаксична структура речення - синтаксичні зв'язки й виділювані на їх основі компоненти речення. З погляду семантико-синтаксичного структура речення характеризується семантико-синтаксичними відношеннями й виділюваними на їх основі компонентами значеннєвої природи, що відбивають специфіку з'єднання змісту й форми компонентів речення в конкретній мові. Комунікативні особливості речення виявляються в мовленнєвій ситуації, в тексті. Комунікативна організація речення пов'язана з його актуальним членуванням, членуванням на "дане" (відоме, вихідне) і "нове" (основу повідомлення).

На підставі зазначених ознак речення визначається як основна синтаксична одиниця - конструкція, предикативна синтаксична одиниця, що є мовним знаком ситуації (або взаємопов'язаних ситуацій) і вказує на стосунок до дійсності й до повідомлюваного, характеризується неперервністю синтаксичних зв'язків і семантико-синтаксичних відношень, а також виступає мінімальною, відносно завершеною одиницею спілкування та вираження думки [13, 45].

Отже, в реченні об'єднується такий набір формально-синтаксичних, семантико-синтаксичних, комунікативних, мовних і мовленнєвих показників:

а) у формально-синтаксичному плані речення ґрунтується на синтаксичних зв'язках і виділених на їх основі компонентах формального типу; б) із семантико-синтаксичного боку речення створюється семантико-синтаксичними відношеннями й виділеними на їх основі компонентами значеннєвої природи; в) речення є знаком ситуації (або взаємопов'язаних ситуацій); г) речення виражає модально-часове значення, тобто предикативність; д) речення є комунікативною одиницею, одиницею спілкування; е) за допомогою речення формується і втілюється думка; є) у сфері мови речення є типовим, абстрагованим від мовленнєвих репрезентацій зразком, моделлю, за якими в мовленні утворюються конкретні речення (висловлення); ж) у сфері мовлення речення залежить від контексту, мовленнєвої ситуації; поділяючись у плані актуального членування на "дане" (тему, вихідне у висловленні) і основне (рему, основне, комунікативний центр у висловленні). Сукупність цих ознак засвідчує те, що речення є одиницею і мови, й мовлення.

Речення як основну синтаксичну одиницю мовознавці поділяють на два класи, які нерідко вважають окремим типом синтаксичних одиниць, просте і складне речення.

Просте речення - це предикативна синтаксична одиниця, що формується однією парою головних членів (підметом і присудком) або одним головним членом (не диференційованим на підмет і присудок) і співвідноситься з ситуацією мовлення. Воно складається з декількох поєднаних синтаксичним зв'язком форм слів чи однієї форми слова, наприклад: Чорні круки сидять на плечах скіфських баб (Ліна Костенко); Дорога. Ранок. Тиша. (М.Рильський)

Складне речення - це синтаксична одиниця, компонентами якої виступають предикативні одиниці (прості речення), поєднані певним синтаксичним зв'язком, наприклад: Була тоді ще дівкою Десна, а я - здивованим маленьким хлопчиком із широко розкритими зеленими очима (О. Довженко). Оскільки в початковій школі під час вивчення речення основна увага приділяється простому реченню, а зі складним знайомляться лише оглядово, то далі розглянемо тільки детальної характеристики простого речення. У сучасній лінгвістиці речення трактують як багатоаспектну синтаксичну одиницю, як комплекс декількох відносно незалежних підсистем. У сучасному українському мовознавстві набуває поширення погляд, згідно з яким у реченні необхідно розрізняти комунікативний, семантико-синтаксичний і формально-синтаксичний аспекти.

Формально-синтаксичний аспект є одним з основних аспектів, спрямованим у сферу мови й найтісніше пов'язаним із семантико-синтаксичним аспектом. Комунікативна ж організація речення вирізняється передусім тим, що вона спрямована не у сферу мови, а у сферу мовлення.

Відповідно до свого комунікативного завдання речення розчленовується на дві частини: тему і рему. Тема - вихідна частина висловлення, основа висловлення, дане, відоме, зумовлене попереднім контекстом. Рема - головний зміст повідомлення, комунікативний центр висловлення, його ядро, нове, тобто те, що повідомляють про тему (вихідну) частину висловлення. Залежно від мети висловлення розрізняють речення розповідні, питальні і спонукальні. Ці різновиди речень називають комунікативними типами речення.

Розповідні речення містять повідомлення про якийсь факт дійсності, подію, явище тощо. Для розповідних речень характерна відносна закінченість думки та специфічна розповідна інтонація, підвищення тону на логічно наголошеному слові і зниження тону в завершальній частині речення, наприклад: До Аристархова приїхав генерал Федорченко з Зарудним (О. Довженко).

Питальні речення містять запитання, що спонукає співрозмовника до відповіді. Їх комунікативне завдання полягає не в передаванні інформації, як у розповідних реченнях, а у спонуванні до отримання відповідної інформації, наприклад: А перемігся-ти? А серцем перемігся? (В. Стус).

Спонукальні речення виражають різновиди волевиявлення: наказ, вимогу, заклик, побажання, прохання, пораду, дозвіл тощо. Необхідною ознакою кожного спонукального речення є спонукальна інтонація, наприклад: Віддай людині крихітку себе (Ліна Костенко).

Розповідні, питальні і спонукальні речення можуть мати різний ступінь емоційного забарвлення. Одні речення вимовляють із звичайною інтонацією, інші - з підсиленою. Розповідні, питальні і спонукальні речення, що вимовляються із звичайною інтонацією, є емоційно нейтральними. Емоційно ж забарвлені розповідні, питальні та спонукальні речення, які вимовляються з підсиленою, напруженою інтонацією, називають окличними.

Розглядаючи речення з погляду його структурної організації, двоскладні й односкладні речення поділяють на повні й неповні за наявністю чи відсутністю відповідно тих або інших його членів. А поділ речень на поширені й непоширені пов'язаний із поділом членів речення на головні і другорядні. В хоч термінологія вищезгаданих речень у початкових класах не вивчається, всі такі речення часто зустрічаються в практиці зв'язного мовлення учнів.

З погляду структури речення слід також розглянути прості ускладнені речення, до яких Вихованець відносить реальні прості речення, які містять у собі компоненти, не зумовлені валентністю предиката. З класу ускладнених простих речень в початкових класах розглядаються тільки такі речення:

- із звертанням, що не перебуває в позиції підмета. Звертанням є слово або сполучення слів, що називає адресат, до якого спрямоване мовлення, наприклад: Учителю, стою перед тобою (Д. Павличко);

- з однорідними членами речення. Однорідними називаються такі члени речення, які перебувають в однакових синтаксичних відношеннях з одним членом речення, виконують однакову синтаксичну функцію і поєднуються між собою сурядним зв'язком, наприклад: Танцюють чи не всі там і чардаш і мазурку, і танці всіх племен (Ліна Костенко).

Головні і другорядні члени речення у внутрішніх межах поділяються на певні класи головних членів речення, оскільки тільки вони вивчаються в початкових класах. Внутрішню диференціацію головних членів речення побудовано на формальних показниках і пов'язаних із ними семантичних особливостях. До головних членів належать підмет та присудок у двоскладному реченні, поєднані предикативним зв'язком і головний член односкладних речень як абсолютно незалежний компонент.

У традиційному синтаксисі підмет виділяють за рядом формальних і семантичних ознак. Відповідно до цього підмет є головним членом двоскладного речення, що має форму називного відмінка іменника, з яким узгоджується присудок (формальні ознаки), і позначає носія ознаки, вираженої присудком і семантична ознака). Подане визначення підмета стосується, звичайно, найтипівших випадків його функціонування.

За формальною та семантичною складністю і роллю в реченні жоден член речення не може зрівнятися з присудком. Дія граматичних категорій присудка охоплює все речення в цілому й визначає його специфіку. Присудок є головним членом двоскладного речення, який вказує на модально-часову характеристику носія предикативної ознаки, перебуває у двобічному (предикативному) зв'язку з підметом й виражається спеціалізованими для присудкової функції дієслівними формами.

Традиційні визначення членів речення ґрунтуються на одночасному врахуванні їх формально-синтаксичних і семантико-синтаксичних ознак, що нерідко руйнує єдині виміри класифікацій і веде до об'єднання в одному класифікаційному ряду не однопорядкових величин. Тому опрацювання критеріїв розмежування членів речення стало актуальним завданням сучасного мовознавства. Розв'язанню цієї проблеми сприяв передусім розгляд речення як багатоаспектної синтаксичної одиниці. Вирішення формально-синтаксичної і семантико-синтаксичної структур речення як окремих об'єктів вивчення зумовило також розрізнення двох рядів членів речення – формально-синтаксичних і семантико-синтаксичних.

Отже, лінгвістичні засади вивчення розділу "Речення" дають учителеві змогу будувати процес вивчення синтаксичних одиниць відповідно до даних сучасної лінгвістики, реалізовувати принцип науковості. Лінгвістична наука вимагає вивчення речення як одиниці мови і мовлення, що знайшло своє відображення в програмі початкового курсу української мови.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вивчення української мови в 2-3 класах (збірник статей) / за ред. Хорошковської О.Н. – К.: Рад.шк., 1984. – 104 с.
2. Вихованець Г.Р. Граматика української мови. Синтаксис / Г.Р. Вихованець. – К.: Либідь, 1993. – 209 с.
3. Основи методики початкового вивчення російської мови / за ред. Рождественського М.С. – М.: Просвещение, 1965. – 534 с. (на рос. мові).
4. Сучасна українська літературна мова / за ред. Плющ М.Я. – К.: Вища школа, 1994. – 469 с.
5. Шкурятяна Н.Г. Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова: навч. підручник / Н.Г. Шкурятяна, С.В. Шевчук. – К.: Література. – 2000. – 823 с.
6. Ющук І.П. Українська мова / І.П. Ющук. – К.: Либідь, 2004. – 640 с.

С.В. ДАВНЮК, О.А. КОЗИЦКАЯ. ЛИНГВИСТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ОВЛАДЕНИЯ ЭЛЕМЕНТАМИ СИНТАКСИСА ПРИ ИЗУЧЕНИИ РОДНОГО ЯЗЫКА

Резюме. В статье рассматриваются лингвистические основы овладения элементами синтаксиса в начальных классах. Лингвистические основы изучения раздела "Предложение" дают учителю возможность строить процесс изучения синтаксических единиц согласно данным современной лингвистики, реализовывать принцип научности. Лингвистическая наука требует изучения предложения как единицы языка и речи, что нашло свое отражение в программе начального курса украинского языка.

Ключевые слова: предложение, синтаксичні одиниці, структура предложения, предикативная синтаксическая единица.

S.V. DAVNYUK, O.A. KOZITSKA. LINGUISTIC BASIS FOR MASTERING THE ELEMENTS OF SYNTAX WHEN STUDYING THE MOTHER TONGUE

The summary. The article deals with the linguistic principles mastery of syntax elements in the primary grades. Linguistic principles study of the "sentence" give the teacher an opportunity to build a learning process syntactic units according to the data of modern linguistics, realize principle of science. Linguistic science requires learning the sentence as a unit of language and speech, which was reflected in the program of the initial course of the Ukrainian language.

Key words: sentence syntksychni unit, sentence structure, predictive syntactic unit.

Одержано редакцією 18.04.2013 р.

ЗМІСТ

Безкоровайна О.В. Культурний контекст як умова реалізації самоствердження особистості в освітньому процесі.	3
Калініченко М.М. Формування жанру орієнтальної історії в американській літературі.	13
Андрощук А.В. Мова роману Нормана Раша «Парування» («Mating») як предмет зображення.	15
Мороз Л.В., Пашко І.О. «Звіти про вояж» Е.Гейсса, Френсіса Претті та Річарда Ферріса в контексті англійської ренесансної літератури мандрів.	20
Михальчук, Н.О. Івашкевич Е.Е. Скандинавське завоювання Британії та його наслідки для становлення субкультури та комунікативної поведінки англійців.	24
Мороз Л.В., Кушнір Н.В. Роль спогадів англійських мандрівників-дипломатів у формуванні уявлень англійців про Росію кінця XVII- поч. XVIII ст.	28
Вовчук Н.І., Мороз Л.М. Розвиток новели в епоху Відродження.	32
Вакулінська Л.М. Епістолярні особливості комунікативних мовних засобів німецькомовних біблійних текстів.	34
Данілова Н.Р. Сучасні підходи викладання іноземних мов на немовних спеціальностях вищих навчальних закладів.	36
Олесюк Л.В. Соціолінгвальні особливості нової фразеології англійської мови.	38
Кочубей О.С. Структура та зміст підготовки викладачів перекладу в мовному вищому навчальному закладі.	41
Мороз Л.В., Король О.Ю. Формування граматичної компетенції у студентів немовних вищих навчальних закладів.	45
Денисюк Л.В. Інноваційні підходи викладання англійської мови для студентів немовних факультетів на сучасному етапі.	47
Давнюк С. В., Козицька О.А. Лінгвістичні засади оволодіння елементами синтаксису під час навчання рідної мови.	50
Трофімчук В.М. Формування спеціалізованої комунікативної компетенції студентів-менеджерів у галузі говоріння.	53
Бойко Н.Г., Конопльова Ю.О. Роль мультимедійних технологій у формуванні комунікативної та міжкультурної компетенції учнів.	54
Ковалюк В.В. Англійський лінгвістичний компонент як елемент впливу на мовну ситуацію у сучасній Україні.	57
Палій В.П. Особливості засвоєння афективної лексики в процесі вивчення французької мови.	61
Дуброва А.С. Застосування комп'ютерної техніки на етапі введення нового матеріалу у системі інтенсивного навчання іноземних мов.	64
Яцюрик А.О. Лінгвістичні засади вивчення особистісних корелятивів креативності людини.	67
Сухомлин Т.С. Особливості перекладу фразеологізмів, що виражають психічний стан людини, з англійської на українську мову.	69
Мазурок О.М. Педагогічні умови формування готовності майбутнього вчителя іноземної мови до виконання професійної діяльності.	72
Михальчук Н.О., Івашкевич Е.З. Текстуальна очевидність і оповідна структура роману «Нічні охоронці» Алана Мура та Дейва Гіббонса.	76
Михальчук Н.О., Івашкевич Е.Е. Кроскультурна комунікація: комунікативний підхід в процесі навчання вчителів англійської мови.	83
Бігунова С.А., Зубілевич М.І. Семантика символічних топонімів.	90
Дуброва А.С. Навчання особистісно-орієнтованого спілкування на основі тексту студентів немовних факультетів вищих навчальних закладів.	94
Моєсеєва О.С. Розвиток професійної культури майбутніх вчителів англійської мови.	95
Михайленко В.В. Переклад у міжкультурному навчанні: «Very» у центрі уваги.	99
Колінчак Н.Д. Ефективність користі роботи над проектом в аудиторії іноземної мови.	102
Верьовкіна О.Є., Ярута Н.П. Синтаксичні виразні засоби та стилістичні прийоми в оповіданнях Роалда Даля «Четвертий комод чіпендейла» та «Парі».	105
Відомості про авторів	108

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОЛОГІЇ ТА МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Збірник наукових праць

Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету

Заснований у 2009 р.

Відповідальний редактор збірника Петрівський Я.Б.
Відповідальний за підготовку збірника до видання Мороз Л.В.
Технічний редактор Бігунова С.А.
Комп'ютерна верстка Ковалюк В.В., Горішна І.Г.

Здано до набору 25.04.2013 р. Підписано до друку 29.04.2013 р.
Формат 60x84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 24,02. Обл. вид. арк. 17,39 Замовлення №144/1. Наклад 120.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Остафова, 31
Рівненський державний гуманітарний університет.

Віддруковано в редакційно-видавничому відділі
Рівненського державного гуманітарного університету
33028 м. Рівне, вул. С.Бандери, 12, тел. 26-48-83

**А – 43 Актуальні проблеми філології та методики викладання
гуманітарних дисциплін: Збірник наукових праць. Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету. — Рівне: РДГУ,
2013. — 109 с.**

ISBN 966 — 7281 — 09 — 03.

Збірник наукових праць містить статті з актуальних проблем викладання іноземної мови, філології, теоретико-методологічних, культурологічних, літературознавчих, мовознавчих проблем спілкування.

Матеріали можуть бути корисними для науковців, працівників навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

УДК: 81'243

ББК 81.2